

Karta pracy

Zbrodnia i kara Fiodora Dostojewskiego

1. Napisz, jakie przekonania ujawniają zacytowane wypowiedzi. Podaj ich autorów.

Cytat	Przekonania	Autor
<i>dajmy na to, że na moim miejscu jest Napoleon</i>		
<i>jest sobie po prostu jakaś śmieszna staruszka, wdowa po rejestratorze, którą na domiar trzeba zabić, aby z jej kufierka sprzątnąć gotówkę (dla kariery! Rozumiesz?)</i>		
<i>zabielem... wzorując się na autorytecie</i>		
<i>postanowiłem zawładnąć pieniędzmi starej i użyć ich na pierwsze lata, już nie dręczyć matki, zapewnić sobie warunki do nauki i pierwsze kroki po skończeniu uniwersytetu</i>		
<i>a wszystko to zrobić z rozmachem, radykalnie, tak by stworzyć sobie już zupełnie nową karierę, wstąpić na nową, niezależną drogę... I oto... i oto wszystko... Więc zabielem...</i>		
<i>Przecież zabielem tylko wesz [...], beżużyteczną, plugawą, szkodliwą.</i>		
<i>władza tylko temu idzie do rąk, kto śmie nachylić się po nią i wziąć. Jeden, jeden tylko warunek obowiązuje: wystarczy odważyć się</i>		
<i>Odstąpił pan od Boga i Bóg pana poraził, oddał szatanowi!...</i>		

<i>pokłoń się, najpierw pocałuj ziemię, którą splugawileś</i>		
<i>Wtedy Pan Bóg znowu ześle ci życie.</i>		
<i>Przyjąć cierpienie i odkupić się przez nie – oto co trzeba.</i>		

2. Scharakteryzuj światopogląd i świat wartości Raskolnikowa i Soni.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Zgromadź pięć argumentów obalających argumentację bohatera.

-
-
-
-
-
-

4. Dlaczego Rodion Raskolnikow powinien przyznać się do winy?

.....

.....

.....

.....

5. O czym świadczą opisane reakcje postaci?

Opis reakcji	Interpretacja
--------------	---------------

<i>rzekła z rozpaczą, porwała się z klęczek, rzuciła mu się na szyję, objęła i mocno, mocno ścisnęła ramionami</i>	
<i>krzyknęła zapamiętale, nie słysząc jego słów, i nagle zalkała spazmatycznie</i>	
<i>Raskolnikow odchylił się i spojrzal na nią ze smutnym uśmiechem.</i>	
<i>dwie łzy spłynęły mu z oczu i zawisły na rzęsach</i>	
<i>jęknęła udręczona</i>	
<i>ciągnął z egzaltacją</i>	
<i>zapytał, podnosząc nagle głowę i patrząc na Sonię z twarzą straszliwie wykrzywioną cierpieniem</i>	
<i>zerwała się z miejsca, a jej oczy dotychczas pełne łez, roziskrzyły się nagle</i>	
<i>pytała go, cała drżąca jak w ataku, chwyciwszy go za obie ręce, mocno cisnąc je do swoich i patrząc na niego płomiennym wzrokiem</i>	
<i>Zdumiał się, był prawie oszolomiony jej raptownym uniesieniem.</i>	

6. Scharakteryzuj zachowanie Soni i Raskolnikowa. Opisz na tej podstawie ich wzajemne relacje.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Przeczytaj wskazówkę interpretacyjną *Zbrodni i kary* Antoniego Semczuka, badacza literatury rosyjskiej, i wykonaj polecenia.

W powieści pisarz obalił teorię Raskolnikowa w ten sposób, że poddał bohatera pasmu udręczeń: zbrodnia niesie i zawiera w sobie karę. Przyczyną tych cierpień jest uświadomienie sobie przez bohatera, że nie jest Napoleonem i należy do pogardzanego przez siebie „materiału” ludzkiego. Aktem zabójstwa zabił siebie, swoje wyobrażenie o własnych możliwościach, o tym, iż należy do „klasy” Napoleonów. [...] Udręki Raskolnikowa mają swe źródło w głowie, a nie w sercu. Do tej głowy nie mogą przemówić argumenty Soni. Raskolnikow uosabia siłę i manowce racjonalizmu. Sonia – prawdy objawione Chrystusa.

Antoni Semczuk, *Literatura rosyjska w latach 1855–1881*, [w:] *Dzieje literatur europejskich*, t. 3, cz. 1, pod red. W. Floryan, Warszawa 1989, s. 147.

a) Wyjaśnij różnice między drogą serca a drogą rozumu.

.....

.....

.....

.....

b) Wskaż demagogiczność rozumowania Raskolnikowa.

.....

.....

.....

.....

8. Wymień negatywne dla mordercy konsekwencje popełnienia zbrodni.

